REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

Številka: 00104-330/2017/5
Datum: 20. 7. 2017

Odgovor na poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa o nerazumno dolgih rokih za overitev elektronskega podpisa in s tem očitno oviranje ustavne pravice do neposrednega odločanja na referendumu

Predsednik Državnega zbora Republike Slovenij dr. Milan Brglez je Vladi Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) posredoval pisno poslansko vprašanje poslanca mag. Branka Grimsa o nerazumno dolgih rokih za overitev elektronskega podpisa in s tem očitno oviranje ustavne pravice do neposrednega odločanja na referendumu.

Pisno poslansko vprašanje poslanca mag. Branka Grimsa se glasi:

»*Več volivcev, ki so oddali svoj podpis v podporo referendumu o zakonu o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača – Koper, nas je opozorilo na malomarno in tudi očitno protipravno ravnanje odgovornih. Tako je volivec, ki je svoj podpis elektronsko dal na Upravni enoti Postojna, še po dvajsetih dneh (!!) deležen na spletni strani zgolj obvestila, da je »njegova vloga v reševanju«...!*

Prav tako smo bili obveščeni s strani več volivcev, da so dobili samo potrdila brez žiga in podpisa; za razliko od drugih, ki so prejeli potrdilo z žigom, datumom in podpisom odgovorne osebe upravne enote. Vse to kaže na neenotno in torej očitno nezakonito ravnanje odgovornih na različnih upravnih enotah.

Nerazumno dolgi roki reševanja (preverjanja?) danih elektronskih podpisov in različna pravna praksa izdajanja potrdil upravičeno vzbujajo dvom. Elektronsko dan podpis za zahtevo za referendum, ki je po dvajsetih dneh še vedno »v reševanju«, je očiten dokaz oviranja ustavne pravice do neposrednega odločanja na referendumu. Ob tem želimo posebej poudariti, da Ustava Republike Slovenije v 3. členu neposredno uresničevanje oblasti - torej odločanje na referendumu - postavlja na prvo mesto: »Ljudstvo uresničuje oblast neposredno in z volitvami...«. Vlada je torej dolžna storiti vse za enotno, enakopravno in nemoteno uresničevanje te ustavne pravice, vsako oviranje te pravice (tudi z nerazumno dolgotrajnimi roki posameznih dejanj) pa je očitno protiustavno.

V zvezi s tem Vlado Republike Slovenije sprašujem naslednje:
1. Zakaj se v posameznih primerih pojavljajo tako nerazumno dolgi roki za overjanje elektronskega podpisa in kdo je odgovoren za očitno oviranje ustavne pravice do neposrednega odločanja na referendumu?
2. Katere ukrepe iz svoje pristojnosti bo Vlada Republike Slovenije sprejela, da bo takoj in v celoti omogočila enotno, enakopravno in nemoteno uresničevanje ustavne pravice do referenduma?«

Vlada je poslansko vprašanje proučila in nanj posreduje naslednji odgovor:

Postopek elektronske oddaje poteka na način, da podpora, oddana preko portala eUprava, preide avtomatično v informacijski sistem pristojne upravne enote, javni uslužbenci na upravni enoti pa jo obdelajo še isti dan po njenem prejemu, v okviru delovnega časa. V zvezi z vsako podporo takoj ugotovijo identiteto volivca, ustreznost elektronskega podpisa in ali je volivec vpisan v evidenco volilne pravice, nato podporo zabeležijo v evidenci volilne pravice, potrjen obrazec pa posredujejo neposredno pobudniku. Do napake, ki ima za posledico napačno obveščanje volivcev, lahko pride pri evidentiranju dejstva o prejemu vloge v informacijski sistem za evidentiranje dokumentarnega gradiva, kar samo po sebi na noben način niti ne more vplivati na evidentiranje podpore.

Pri elektronski oddaji podpor pobudi volivcev za vložitev zahteve za razpis referenduma o Zakonu o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača – Koper ni prišlo do nobenega primera, ko elektronsko oddana podpora ne bi bila tudi ustrezno obravnavana. Res pa se zaradi tehničnih težav, ki so nastale pri evidentiranju samega postopka, statusi v zvezi z oddanimi vlogami niso ustrezno osveževali, in to je tisto, kar so volivci zaznavali kot obvestilo o tem, da je vloga »v reševanju«, čeprav je bil potrjen obrazec že posredovan pobudniku. Če bi bila potrditev obrazca zavrnjena, bi pristojni organ v skladu z veljavno zakonodajo o tem elektronsko obvestil podpisnika. O tehničnih podrobnostih v zvezi z neustreznim statusom je bil pobudnik referenduma obveščen, se pa zavedamo skrbi uporabnikov elektronskih storitev, ki niso bili v ustreznem času seznanjeni s statusom njihove vloge. Navedene tehnične težave so bile odpravljene takoj po zaznavi oziroma opozorilu uporabnikov. Nemudoma so bili izvedeni postopki za zagotovitev nemotenega oddajanja podpore, in sicer obveščanja volivcev o uspešnosti obravnave njihove elektronsko oddane podpore.

V skladu z veljavnimi predpisi ter navodili Ministrstva za notranje zadeve z dne 18. 5. 2017, so uslužbenci upravnih enot volivcem, podpornikom razpisa referenduma o Zakonu o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača - Koper, izročali izpolnjene obrazce s podpisom uradne osebe upravne enote, z uradnimi žigi upravne enote ter z navedbo datuma in kraja podane podpore. Upravne enote so sporočile, da jim volivci oziroma predstavniki pobudnika razpisa referenduma, v času zbiranja podpor, torej v času od 19. 5. 2017 do 22. 6. 2017, niso vrnili nepodpisanih in nežigosanih obrazcev v dopolnitev oziroma ni bilo primerov, da bi volivci oziroma predstavniki pobudnika na morebitno nepravilnost na obrazcih podpore opozorili uslužbence upravne enote.

Vlada se zaveda pomena zagotavljanja ustavno predvidenih načinov neposrednega izvrševanja oblasti. Istočasno pa s svojim delom dokazuje, da se zaveda tudi možnosti, ki jih ponujajo moderne tehnologije za izvrševanje teh pravic. Tako veliko svojih naporov usmerja v razvoj informacijskih rešitev, ki omogočajo elektronsko poslovanje državljanov z državo in v tem okviru že od leta 2007 tudi zagotavlja možnost elektronske oddaje podpore pobudi volivcev za vložitev zahteve za razpis referendumov. Uslužbenci upravnih enot so ustrezno strokovno usposobljeni in imajo večletno prakso na področju evidentiranja podpisa volivca ob pobudi za razpis naknadnega zakonodajnega referenduma, od ugotovitve volivčeve identitete na podlagi veljavnega osebnega dokumenta (osebna izkaznica, potni list, vozniško dovoljenje, orožni list, maloobmejna prepustnica) do spremljanja samega podpisa volivca na obrazcu podpore, evidentiranje podpore volivcev v evidenco volilne pravice ter drugih dejanj, ki jih ta postopek zahteva. Upravne enote sicer ne izključujejo teoretične možnosti zgolj nenamernega nastanka situacije, ko obrazci s strani uradnih oseb upravnih enot ne bi bili v celoti izpolnjeni, vendar le kot posledica velikega števila strank in posledične povečane obremenitve uslužbencev upravnih enot. Ponovno pa opozarjamo, da je bil v konkretnem primeru razlog za neažurnost ugotovljena tehnična napaka, ki je bila v najkrajšem možnem času tudi odpravljena.